

βιτρίνα

βιτρίνα, η, ουσ. [*γαλλ.* vitrine], η βιτρίνα. **1.** η γυάλινη πρόσοψη διαφόρων επίπλων, ιδίως η γυάλινη πρόσοψη διαφόρων καταστημάτων: «στο πέρασμά τους οι αναρχικοί έσπασαν τις βιτρίνες πολλών καταστημάτων και δυο τραπεζών». **2α.** (στη γλώσσα της αργκό) τα μισόγυμνα και ωραία γυναικεία στήθη, που προβάλλουν από βαθύ ντεκολτέ: «ξέρει ότι έχει ωραία στήθη και δε χάνει ευκαιρία να μοστράρει τη βιτρίνα της». **β.** το πρόσωπο του ανθρώπου: «έχει ωραίο κορμί αυτή η γυναίκα, αλλά από βιτρίνα είναι χάλια». **3.** τα γυαλιά που φοράει κανείς στα μάτια του: «για βγάλε τη βιτρίνα σου να σε δω καλύτερα». **4.** το εκλεκτότερο τμήμα εμπορεύματος που προβάλλεται για να νομίσει ο πελάτης ότι όλο το εμπόρευμα είναι εκλεκτό: «αν πάρεις εσύ τη βιτρίνα, πώς θα πουλήσω το υπόλοιπο εμπόρευμα;». Συνών. *αθέρας / αφρόκρεμα (2β) / αφρός / κράχτης (3) / μόστρα (4)*. **5.** (γενικά) καθετί που εντυπωσιάζει επιφανειακά, που δημιουργεί ψεύτικες εντυπώσεις: «αν του αφαιρέσεις τη βιτρίνα, αυτές τις ψευτοευγένειες, δηλαδή, τα χαμόγελα και τις υποκλίσεις, θα καταλάβεις πόσο σκάρτος άνθρωπος είναι». (Λαϊκό τραγούδι: *είσαι μια κούκλα μοναχά για τη βιτρίνα και στην αγάπη μια μεγάλη θεατρίνα*). (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *έργο βιτρίνας*, οτιδήποτε κατασκευάζεται για να εντυπωσιάσει επιφανειακά, για να επιδειχθεί, να προβληθεί, να διαφημιστεί και να δημιουργήσει ψεύτικες εντυπώσεις: «η κυβέρνηση κατηγορείται ότι κατασπατάλησε τα χρήματα του λαού για έργα βιτρίνας, ενώ θα μπορούσε να τα διαθέσει για έργα υποδομής»·

- *έσπασε η βιτρίνα*, (στη γλώσσα της αργκό) ματαιώθηκε, χάλασε η δουλειά: «την ώρα που ήταν να υπογράψουμε τα συμβόλαια, δεν κατάλαβα τι έγινε κι έσπασε η βιτρίνα»· βλ. και φρ. *του σπάω τη βιτρίνα*·

- *έχω βιτρίνα*, **α.** έχω τον κατάλληλο χώρο για να προβάλλω κάποιο προϊόν: «εσύ με τέτοια μαγαζάρα πάνω σε γωνία έχεις βιτρίνα για να προβάλλεις τα εμπορεύματά σου, ρωτάς όμως και μένα, που το μαγαζί μου είναι υπόγειο;». **β.** αλλάζω το ντεκόρ της βιτρίνας του καταστήματός μου: «το βράδυ θ' αργήσω να 'ρθω στο μπαράκι, γιατί έχω βιτρίνα»·

- *κάνω βιτρίνα*, αλλάζω το ντεκόρ της βιτρίνας του καταστήματός μου: «κάθε πρώτη του μηνός, κάνω βιτρίνα στο μαγαζί μου»·

- *πληρώνω βιτρίνα*, πληρώνω κάποιο προϊόν που αγοράζω πολύ πιο ακριβά από κατάσταση που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, από όσο θα το πλήρωνα, αν το αγόραζα από συνοικιακό κατάστημα: «στη γειτονιά μου δημιουργήθηκε ολόκληρη αγορά και μπορώ να βρω ό,τι μου χρειάζεται, κι έτσι δεν υπάρχει λόγος να κατεβαίνω στο κέντρο της πόλης και να πληρώνω βιτρίνα». Από το ότι, τα καταστήματα που ενοικιάζονται στο κέντρο της πόλης, έχουν πολύ πιο υψηλό νοίκι από αυτά της συνοικίας·

- *πουλώ βιτρίνα*, πουλώ τα προϊόντα στο κατάστημά μου, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, πολύ πιο ακριβά από τα καταστήματα που βρίσκονται στη συνοικία: «γιατί να ψωνίσω από σένα, που πουλάς βιτρίνα, και να μην ψωνίσω το ίδιο πράγμα πολύ πιο φτηνά απ' το μαγαζί της γειτονιάς μου;». Από το ότι τα καταστήματα που ενοικιάζονται στο κέντρο της πόλης, έχουν πολύ πιο υψηλό νοίκι από αυτά της συνοικίας·

- *το κάνω βιτρίνα*, (στη γλώσσα της αργκό) επιδεικνύω κάτι με καμάρι, με φιλαρέσκεια: «αγόρασε κι αυτός ένα αυτοκίνητο και περνάει κάθε τόσο μπροστά απ' το μπαράκι για να το κάνει βιτρίνα». Από το ότι στη βιτρίνα ενός καταστήματος που είναι στη θέα όλων προβάλλονται τα καλύτερα εμπορεύματα·

- *το 'χω (για) βιτρίνα (ενν. το μαγαζί, το κατάστημα, το εμπορικό)*, (στη γλώσσα της αργκό) το παρουσιάζω σαν νόμιμο, σαν νόμιμη επιχείρηση για να μη γίνονται αντιληπτές οι παράνομες δραστηριότητες μου: «το λουλουδάδικο το 'χει για βιτρίνα και πίσω το δουλεύει μπαρμπουτιέρα»·

- *την έχω (για) βιτρίνα (ενν. τη δουλειά, την εργασία, την επιχείρηση)*, (στη γλώσσα της αργκό) την παρουσιάζω σαν νόμιμη για να μη γίνονται αντιληπτές οι παράνομες δραστηριότητές μου: «έχει την μπουτίκ για βιτρίνα και πίσω δουλεύει τα λαθραία»·

- *τον έχω (για) βιτρίνα*, (στη γλώσσα της αργκό) έχω στη δουλειά μου κάποιον έντιμο άνθρωπο σε σημαντική

θέση, για να μη γίνονται αντιληπτές οι παράνομες δραστηριότητές μου: «έχει για βιτρίνα τον τάδε, που είναι πολύ σοβαρός άνθρωπος, και δεν υποψιάζεται κανείς πως στο γραφείο του κάνει βρόμικες δουλειές»·

- του *σπάω τη βιτρίνα*, **α.** τον χτυπώ στο πρόσωπο και του σπάω τα γυαλιά που φοράει στα μάτια του: «του 'δωσε ένα μπάτσο και του 'σπασε τη βιτρίνα». **β.** (στη γλώσσα της αργκό) τον χτυπώ στο πρόσωπο και του προξενώ σοβαρά τραύματα: «τον πλάκωσε στις μπουιές και του 'σπασε τη βιτρίνα»· βλ. και φρ. *έσπασε η βιτρίνα*·

- του *χαλώ τη βιτρίνα*, **α.** αποκαλύπτω τις κακές ιδιότητες κάποιου, που είχε επιμελώς κρυμμένες, για να εντυπωσιάσει με την επίδειξη σοβαρού και μετρημένου ατόμου και να δημιουργεί ψεύτικες εντυπώσεις στους άλλους: «μόλις αποκάλυψα τι κουμάσι είναι και του χάλασα τη βιτρίνα, εξαφανίστηκε απ' την παρέα κι ούτε που ξαναφάνηκε». **β.** (ιδίως για δημόσια πρόσωπα) καταστρέφω την καλή εικόνα κάποιου που προβάλλει προς τα έξω, προς το πλατύ κοινό: «του χάλασε τη βιτρίνα του αλτρουιστή γιατρού ο δημοσιογράφος που αποκάλυψε πως ο συγκεκριμένος γιατρός έπαιρνε φακελάκια || ο δημοσιογράφος αποκάλυψε πως κατά την περίοδο της επταετίας ο συγκεκριμένος υπουργός είχε συνεργαστεί με τη χούντα κι έτσι του χάλασε τη βιτρίνα του δημοκράτη». **γ.** (στη γλώσσα της αργκό) τον χτυπώ στο πρόσωπό του και του προξενώ σοβαρά τραύματα: «όταν σηκώθηκαν να μαλώσουν, τον άρχισε ο δικός σου στις γρήγορες και του χάλασε τη βιτρίνα»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας